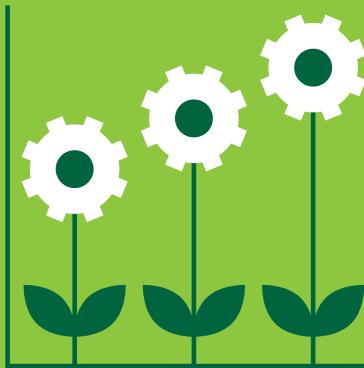

Savjeti za mala preduzeća

.....

Razvijate poslovanje? *Znamo kako.*

.....

Prisutni smo u 25 zemalja u Južnoj i Istočnoj Evropi,
Sjevernoj Africi i Centralnoj Aziji.

Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) obezbeđuje više od pukog finansiranja. Mi pružamo savjetodavnu podršku malim i srednjim preduzećima u 25 zemalja. Ako želite da razvijate svoje poslovanje, mi znamo kako da vam pomognemo. U ovoj brošuri ćemo Vam detaljnije objasniti:

- Šta mi radimo (str. 4)
- Kakvi su naši projekti (str. 6)
- Šta su naše glavne teme (str. 8)
- Kakva je procedura realizacije naših projekata (str. 10)

Ako želite da uspijete, mi znamo kako

Mi smo tu da pomognemo malim i srednjim preduzećima da rastu, postignu uspjeh, dalje se razvijaju i postanu pravi katalizatori privrede na lokalnom i regionalnom nivou.

Mi povezujemo naše klijente sa domaćim konsultantima i međunarodnim savjetnicima koji mogu da pomognu transformaciju preduzeća iz raznih privrednih grana. Od malih preduzeća koja žele da se razviju, do onih koji prelaze na globalno tržiste, naša mreža stručnjaka i savjetnika je tu da pomogne klijentima da unaprijede poslovanje i prošire vidike.

Pomogli smo fabrići porcelana u Kazahstanu uvodjenje medjunarodnih standarda kako bi zapoceli izvoz i utrostručili promet.

Od pčelarstva u Bakuu, do proizvodnje kašmira u Mongoliji, klima-uređaja u Egiptu, vinarija u Gruziji ili eko-turizma u Crnoj Gori, naša mreža eksperata donosi znanja iz oblasti upravljanja kvalitetom, marketinga, inženjeringu i više od toga. Mi znamo šta treba da se radi i mi znamo kako treba da se radi.

Bez obzira da li se radi o novom vebajtu, sistemu za upravljanje kvalitetom, marketinškoj strategiji ili potpuno novoj strukturi upravljanja, mi radimo sa vama kako bi se definisao projekat koji će najbolje odgovarati vašim potrebama.

Nakon toga, mi vam pružamo podršku tokom čitavog procesa, koristeći dugogodišnje iskustvo kako bi osigurali da projekat postigne najbolje rezultate. Godinu dana nakon što se završi svaki projekat, sprovodimo evaluaciju efekata koje smo ostvarili. Rezultati govore za sebe.

Nakon godinu dana od završetka projekta:

77% naših klijenata poveća promet u prosjeku 23%, a produktivnost raste u prosjeku 8%, kao rezultat širenja poslovanja.

57% klijenata otvara nova radna mjesta, povećavajući broj zaposlenih u prosjeku 14%.

17% naših klijenata uspije da obezbijedi eksterna sredstva za finansiranje svog razvoja.

Ali to nije sve. Mi pomažemo kompanijama da poboljšaju proces donošenja odluka i da smanje troškove. Naši projekti mogu da dovedu do uvođenja novih proizvoda, osvajanja novih tržista, dobijanja sertifikata, smanjenja potrošnje energije i troškova poslovanja, kao i do potpunog redefinisanja pristupa ljudskim resursima. Koji god da su Vaši ciljevi, mi znamo kako da Vam pomognemo da ih ostvarite.

Pored toga, saradnja sa nama je isplativa. U saradnji sa donatorima, možemo da podijelimo troškove projekta. Naši donatori su Vlade 20 zemalja, Evropska unija i druge organizacije, kao i sama EBRD. Za više detalja o strukturi učešća u troškovima, pogledajte

našu Internet prezentaciju na adresi www.ebrd.com/knowhow.

Naši programi subvencionisu kompanije iz različitih privrednih grana u preko 25 zemalja. U proteklih 20 godina, uspješno smo pružili podršku u poslovanju 18,000 preduzeća u Evropi i van nje. Razvili smo širok spektar znanja i jedinstvenu mrežu stručnjaka. Ako želite uspjeh, mi znamo kako da ga ostvarite.

¹ Mi radimo sa privatnim kompanijama koje su u domaćem vlasništvu i koje imaju do 50 miliona Eura godišnji promet i imovinom manjom od 43 miliona Eura. Više informacija o uslovima mozete naći na vebajtu www.ebrd.com/knowhow.

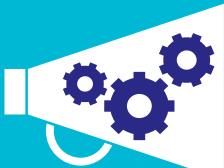
² Podaci na osnovu rezultata za period od 2011. do 2013. god.

Mi znamo kako da pronađemo pravi projekat za vaše preduzeće.

Poslovno savjetovanje

Ako bi vaše preduzeće moglo da ima koristi od određene vrste znanja – na primjer tehničkog znanja za izradu vebajta, ili znanja potrebnog za uvođenje sistema upravljanja kvalitetom u skladu sa ISO standardima – onda možemo da podržimo različite vrste projekata. Naša pomoć uglavnom podrazumijeva angažovanje kvalifikovanih domaćih savjetnika a naši projekti traju od četiri do šest mjeseci.

Ako vam je potrebna pomoć u marketingu, možemo da vam pomognemo u svemu, od istraživanja tržišta do brendiranja i prodaje preko Interneta.

Mi pružamo savjetodavne usluge u sljedećim oblastima:

- Poslovna strategija
- Marketing
- Organizacija rada
- Operativna
- Informacione tehnologije
- Inženjerska rješenja
- Upravljanje kvalitetom
- Finansijski menadžment
- Energetska efikasnost i zaštita životne sredine

Da bismo Vam pomogli da svoje poslovanje učinite konkurentnijim na tržištu, naši stručnjaci primjenjuju najsavremenije strategije i najbolja rešenja u tim oblastima. Mi znamo svih 6,000 savjetnika koji rade za nas i oni zadovoljavaju naše rigorozne standard. Blisko sarađujemo sa njima kako bismo obezbijedili kvalitetne savjetodavne usluge za Vaše preduzeće. Naš cilj je da izgradimo snažno i konkurentno tržište za poslovno savjetovanje u svakoj državi u kojoj radimo, kako bismo obezbijedili održivi razvoj i nakon završetka našeg programa.

Mi znamo da naš pristup donosi uspjeh. 68% naših projekata je ocijenjeno kao "veoma uspješno" ili "uspješno", što znači da su ti projekti riješili probleme preduzeća i imali značajan uticaj na uspješnost njihovog poslovanja.

82% naših klijenata nikada ranije nije sarađivalo sa spoljnim konsultantima, međutim prilikom evaluacije projekta nakon godinu dana, 95% naših klijenata kaže da bi ponovo angažovali konsultanta, a skoro polovina je u međuvremenu već to i uradila.

Stručnost u svim privrednim granama

Ukoliko želite da izvozite vaše proizvode, nudimo vam mogućnost angažovanja međunarodnih savjetnika koji imaju više od 15 godina iskustva na rukovodećim mjestima iz iste privredne grane. On ili ona će prenijeti svoja znanja direktno Vama i Vašem rukovodstvu, kako bi pomogli jačanju Vaše kompanije i definisali održivu strategiju rasta.

Ovi projekti podrazumijevaju stratešku analizu svih aspekata preduzeća, od prodaje i marketinga do izvoza, investicija, finansijskog i strateškog planiranja. Naši međunarodni savjetnici posjeduju veliko iskustvo u grani poslovanja klijenta i poznaju najsavremenije procese i tehnologije koji daju rezultate. Budući da su i sami bili izvršni menadžeri, oni razumiju izazove koje ta uloga donosi.

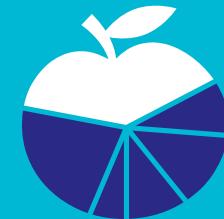
Pored toga, oni poznaju i efikasne tehnike upravljanja, kao i načine njihove primjene u skladu sa potrebama date kompanije.

Uz sve to, naši savjetnici imaju čitavu mrežu međunarodnih kontakata u svojim sektorima uz pomoć kojih se često ostvaruju partnerski odnosi i otvaraju nova tržišta.

U našoj bazi podataka nalazi se preko 1,500 stručnjaka u raznim privrednim granama iz 65 zemalja, pri čemu se taj broj povećava svake godine.

Uz pomoć znanja koja se prenose kroz ove projekte, naši klijenti postaju produktivniji i bolje upoznaju svoja tržišta, što rezultira povećanjem njihove konkurentnosti.

Više od 70% direktora ovih preduzeća nakon završetka projekta smatra da je njihova kompanija povećala ili značajno povećala šanse za uspjehom, dok je 80% ovih projekata ocijenjeno kao "vrlo uspješnim" ili "uspješnim".

Mi radimo u skoro svim privrednim granama, od proizvodnje hrane i pića, do industrijske proizvodnje i maloprodaje.

Od davanja savjeta do finansiranja, mi znamo kako.

Pristup znanju

Mi znamo da pronalaženje pravog savjetnika za kompaniju ponekad nije lako. Zato aktivno sarađujemo sa mrežom domaćih konsultanata u cilju unaprijeđenja njihovih znanja. Kroz programe stručne obuke, pomažemo konsultantima da unaprijede svoje sposobnosti kako bi adekvatnije mogli da odgovore na Vaše potrebe.

Bez obzira gdje se nalazi Vaša kompanija, možemo da Vam pomognemo da dobijete potrebne savjete kako biste riješili probleme koji Vas onemogućavaju da povećate tržišno učešće, kao što su logistika, kvalitet proizvoda ili poznavanje tržišta. Polovina naših projekata se realizuje u preduzećima koja se nalaze van glavnog grada.

Svesni smo da postoje posebni izazovi za žene i mlade ljudе koji traže posao. Zbog toga imamo posebne programe mentorstva i obuka, čime se obezbjeđuje dodatna podrška ženama preduzetnicama.

U poslednje tri godine, mi smo udvostručili broj konsulanata koji su spremni da Vam pomognu.

Znamo da mnogo faktora utiče na razvoj poslovanja. Zbog toga koristimo različite pristupe kako bismo Vam pomogli da ostvarite svoje ambicije.

Inovacije

Pružamo Vam podsticaje za inovacije tako što Vam pomažemo da promijenite kulturu upravljanja, unaprijedite proizvodne procese, uvedete nove tehnologije, poboljšate kvalitet usluga i proširite asortiman proizvoda.

Svake godine pomažemo pri uvođenju inovacija u 1,600 kompanija.

Pristup finansiranju

Obezbeđivanje finansijskih sredstava je jedan od najvećih izazova za mala i srednja preduzeća. Mi možemo da Vam pomognemo da unaprijedite svoje poslovanje i tako osigurate finansiranje. Mi pomažemo klijentima da dobro

Mi možemo da Vam pomognemo da smanjite utrošak energije i tako umanjite nepovoljan uticaj na životnu sredinu.

pripreme svoje finansijske izještaje za potrebe prezentovanja domaćim bankama. Koristeći saradnju EBRD-a sa finansijskim institucijama, upućujemo klijente koji su spremni za dodatne investicije ka najadekvatnijim izvorima finansiranja. Nakon realizacije investicionog programa, nastavljamo da pomažemo klijentima u ostvarivanju ciljeva, donošenju optimalnih odluka u vezi sa kapitalnim investicijama, unaprjeđenju sistema upravljanja, kao i u organizacionom razvoju uopšte.

EBRD ima skoro 200 partnerskih finansijskih institucija u čitavom regionu.

Efikasno korišćenje resursa i zaštita životne sredine

Naši stručnjaci pomažu klijentima da na najefikasniji način riješe pitanja od ključnog značaja kao što su energetska efikasnost, upotreba obnovljivih izvora energije i zaštita životne sredine. Imajući u vidu da su stručna znanja iz oblasti efikasnosti resursa često nedovoljna, intenzivno radimo na razvoju tih znanja među lokalnim konsultantima, kako bi ta znanja bila Vama na raspolaganju.

Vodimo Vas kroz čitav proces. *Mi znamo kako.*

1. Malo ili srednje preduzeće? Mi radimo sa malim i srednjim preduzećima u skoro svim sektorima. Za više informacija o kriterijumima i uslovima pogledajte našu Internet prezentaciju na adresi www.ebrd.com/sbs.

2. Javite nam se. Možete da nas kontaktirate preko telefona ili e-majla, ili možemo da organizujemo sastanak u našim prostorijama.

3. Definisanje Vaših poslovnih potreba. Da li Vam je potreban sistem upravljanja kvalitetom? Možemo da Vam pomognemo da ga primjenite. Ili bi Vaša kompanija možda imala više koristi od boljeg upravljanja ljudskim resursima ili nove marketinške strategije? Mi sve svoje projekte započinjemo analizom problema kompanije, a zatim određujemo tip projekta koji može da im pomogne da krenu naprijed. Zajedno definišemo projekat i ciljeve.

4. Izbor stručnjaka. Mi imamo mrežu od više stotina domaćih i međunarodnih stručnjaka koja raste svake godine. Konačni izbor je na Vama, ali koga god da izaberete nećete pogriješiti jer svi naši stručnjaci imaju dovoljno iskustva u pružanju kvalitetnih savjeta.

5. Upravljanje projektom. Tokom životnog ciklusa projekta, mi Vam stavljamo na raspolaganje više od 20 godina iskustva u radu sa klijentima. Pružamo Vam podršku tokom čitavog procesa i vodimo računa da se projekat realizuje po planu, kako bi ostvario maksimalne rezultate i unapredio Vaše posovanje.

6. Uspjeh. Koristi od projekta ne prestaju kada se on završi. Nakon završetka projekta, mi zajedno sa Vama pravimo planove za budućnost - na primjer, lansiranje novog proizvoda, obezbjeđivanje dodatnih finansijskih sredstava, ušteda troškova ili angažovanje konsultanta da radi na nekom drugom aspektu Vašeg poslovanja. Mi ćemo se vratiti nakon godinu dana da vidimo kako napredujete.

2. Obratite nam se

1. Malo preduzeće?

3. Definisanje Vaših poslovnih potreba

4. Izbor stručnjaka

5. Upravljanje projektom

6. Uspjeh

